

V R T E C.

Naročnina še naprej plačuje in pošilja uredništvu v Ljubarjevih ulicah hiš. št. 1 v Ljubljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. II.

V Ljubljani 1. novembra 1876.

Leto VI.

Otrôku.

Kedár umika se temá,
Na nébo zôra je prišla:
Po vejah ptice se vzbudé,
Pojóč se jutra veselé.

Ko k višku vzdigne cvét glavó,
Vhlajéno z blázeno rosó:
Odpira kóči vrata kmét,
Želí se déla spet prijét'.

Zapóje v stolpu zván glasán,
Da se razléga čez raván:
Otrôk! v molítev te budi
In k délu tudi ti velí.

Zatórej vstáni, dragi mój!
Pomóli, úči se takój,
Ker védi, ura jútranja
Nad vse zlató je cénjena.

J. Libijanski.

Rastlina v senci.

Rastlína ráse iz zemljé,
Pod gôzdnim drevjem skrita;
Cvesti jej sence ne dadé,
Da-si je plemenita.

Kdor se v mladósti ne učí,
Do učenósti práve
Poznêje njemu priti níj,
Da-si je bistro gláve.

J. K.

Mačeha.

Mágdica je bila komaj štiri leta stara, ko jej je umrla njena dobra mati. Oče, zaradi obilnih opravkov malokedaj domá, mislil si je, da bi za Magdico bilo najboljšo, ako dobí drugo mater. To se je tudi zgodilo. V hišo pride mačeha, in oče jej izročí Magdico, da pazi na-njo in skrbi za njeno odgojo.

A mačeha je imela tudi hčerko po imenu Marijco, ki je bila iste starosti kakor Magdica. To je bilo za Magdico veliko veselje. Mislila si je: zdaj imam sestrico, skupaj se bove igrale in pozneje tudi skupaj v šolo hodile.

Ali to njeno veselje nij dolgo trpelo.

Njena sестrica Marijca je bila hudobna in svojeglavna deklica, katero je mati neizmerno ljubila. Da-si je tudi večkrat kako škodo naredila, vendar je mati nij nikoli posvarila, še manj kaznovala; kajti vse, kar je Marijca storila, bilo je lepo in dobro.

Tem slabejše je bilo za Magdico. Če se je le kaj malega pregrešila, takój je bila ostro kaznovana. Vsaki dan je bila sirota tepena, razven nedelj in praznikov, kadar so bili oče domá.

Večkrat je v kakem kotu čepela in milo jokala za svojo pokojno mater.

Ko ste Magdica in Marijca skupaj v šolo hodile, bila je Magdica vedno dobra, pridna in poslušna deklica; zato so jo tudi gospod učitelj rajši imeli nego hudobno Marijco, ki je bila zelo nemirna in neposlušna deklica; večkrat so jo morali strahovati zaradi nepokorščine in drugih njenih slabih lastnosti. To materi nij bilo všeč in od sih dob je še bolj mrzela dobro Magdico.

Ko je bila Magdica dvanajst let stara, zadela jo je druga, še večja nesreča. Izgubila je namreč tudi svojega dobrega očeta. Pri nekem težkem delu so se tako hudo poškodovali, da so kmalu potem umrli v velikih bolečinah.

Koliko žalosti in bridkosti je občutila uboga Magdica v svojem srci, to si lahko mislite, ljubi otroci!

A to še nij bilo vse.

Za nekaj dni po očini smrti jo pokliče mačeha k sebi in jej reče: „zdaj si užé toliko velika in močna, da si lahko sama kruha služiš; jaz te ne potrebujem več, in te tudi ne morem zastonj rediti. Glédi tedaj, da se mi brž jutri odpraviš iz hiše.“ Zamán so bile solzé in prošnje uboge Magdice; mačeha je imela pretrdo srcé, da bi se je bila usmilila.

Užé pozno na véčer otíde sirota Magdica zelo otožna in žalostna na pokopališče, da se tam na materinem in očinem grobu izjóka in jima potózi svoje trpljenje.

Oh, ko bi jo bili slišali, otroci, kako milo je vzdihovala in jokala po dobri materi in skrbnem očetu, premišljajóč, da užé jutri zjutraj mora iti po širokem svetu, ne vedóč, kje bode našla dobrih ljudi, ki bi jo vzeli pod streho. Misléč, da je sama na pokopališči — bilo je namreč užé jako temno — molila in govorila je glasno ovako:

„Vsemogočni Bog, ki skrbiš za vsako stvarco na zemlji, ki živiš ptičice, črve in druge živalce, ter skrbiš po očetovski za vse, kar si ustvaril, usmili se tudi mene, uboge sirote! Ravnaj in vodi me po dobrih potih in stezah, in daj mi zopet dobrega očeta in mater. Usmili se, oh usmili se mene male sirote! Obétam ti, da hočem vedno tvoja biti, da te hočem vse svoje živ-

ljenje ljubiti in si prizadevati, da pridem jedenkrat tjã gori k tebi v sveta nebesa, kjer je tako lepo in prijetno. Dobro vem, da tam gori pri tebi nij nobenih težav in trpljenja.“ Tako govorec, sliši najedenkrat, da jo nekdo pokliče: „Magdica! Magdica!“ Obrnivši se, zagleda pred seboj zalo gospó, katere v temi nij takój poznala, a bližej pristopivši, vidi, da je to imovita gospá iz istega kraja kakor ona.

„Dobra Magdica,“ reče jej gospá, „kaj ti je vendar, da tako milo jokaš in žaluješ?“ — „Oh, kaj bi se ne jokala,“ odgovori Magdica, „matere nijsem poznala, ker sem bila še majhena, ko mi je umrla, a pred osmimi dnevi sem izgubila tudi dobrega očeta; in zdaj me je še mačeha pognala od sebe. Jutri zjutraj užé moram od nje. Oh, kam se hočem podati jaz sirota mala in slaba, ki nikogar ne poznam in tudi nikogar nemam, da bi se me usmilil in me vzel pod streho!“

„A kam si se zdaj namenila?“ vpraša jo gospá. „To sam Bog vé,“ reče Magdica, „ako se me on ne usmili, žalostno za mene. Jutri otidem k teti, ki me bo težko pod streho vzela, ker ima sama dosti otrok, a upam, da mi bode saj svetovala, kaj naj storim.“

Gospó oblijó solzé ter reče Magdici: „Ne boj se hčerka! Oče sirot skrbi tudi za tebe. Dobro znaš, da mi je ravno pretečeni mesec umrla moja jedina hčerka Ljubica, katera zdaj tukaj na pokopališči sladko počiva. Ako hočeš, bodi mi ti hčerka namesto moje Ljubice. To tudi moja Ljubica sama želi. Nocoj sem namreč vso noč sanjala o njej. Zdelo se mi je, da mi jo hočejo sovražniki oteti, a ona me poljubljuje in jemlje slovó od mene, govorec: „mati, na pokopališči najdete mojo namestnico, jaz vam jo pošljem.“ Zeló otožna se prebudim iz teh čudnih sanj in zdaj na véčer sem prišla sem na gomilo svoje ljube hčerke, da se malo utolažim. Moj Bog, moj Bog, kako čudni so tvoji potje! — Ali hočeš zdaj bití moja hčerka? Ali tí je ljubo mene imeti za mater? vpraša gospá ubogo Magdico. Magdica se od veselja joka, skoči k gospej, poljubi jej roko in se jej pristrčno zahvaljuje za preveliko dobroto. Druzega dne je užé Magdica bila v hiši imovite gospé.

Gospá se pa tudi nij varala v dekliei; kajti Magdica jej je bila vedno dobra, poštena in pridna hčerka.

Čez deset let po tej dogodbi je umrla plemenita gospá ter je ves svoj imetek zapustila dobrej dekliei, ki je živela v miru, poštenji in pobožnosti.

A kaj je bilo z Marijco? Vsaki dan je bila slabejša in lenejša.

Ko jej je bila mati umrla, zapravila je kmalu vse, kar je imela. V službo je nihče nij hotel zaradi lenobe in nemarnosti, in tako je umrla največja sirota v zgodnej mladosti.

M. Pušar.

Otroci, ne igrajte se z užigalnimi klinčki.

Mirko, sin neke vdove, bil je zeló neubógljiv in brezskrben deček, ki nij imel nobenega veselja do koristnih naukov. Zmirom bi bil rad le pri kakih igračah tičal. Posebno rad se je igral z užigalnimi klinčki. Mati so ga večkrat svarili, naj popusti nevarno igračo, a vse njihove dobrovoljne besede so bile zamán. Mirko je ostal trdoglaven ter nij maral za materine besede.

Necega dné nij bilo matere domá. Otišli so bili po opravkih v mesto. Ko so zjutraj odhajali od dóma, naročili so še poprej Mirku, naj ostane domá in naj čuva hišo, da se kak berač ne prikrade vanjo. A komaj mati peté odtegnejo, užé vzame malopridni deček peščico žepenih klinčkov ter otíde ž njimi pred hlev ogenj delat. Ali čujte, preljubi otroci, kaj se zgodi! Veter potegne in nekoliko iskric šine pri odprtih hlevskih vratih v senó. To se uname in kmalu je bilo vse v ognji. A Mirko, ne da bi šel hitro ljudém v vas povedat, kaj se je zgodilo, nego pobrisal jo je od strahú naglo v gozd. Ker je bila hiša Mirkove matere na samem in nekoliko oddaljena od vasi, niso ljudjé tako hitro zapazili ognja. Ogenj se je začel čedalje bolj širiti. Vpepelivši hlev, prime se hiše in začne požirati vse, kar je bilo v njej. Plamen se je visoko dvigal ter rudečil nebó.

Kmetje v vási, opazivši ogenj, začnejo klicati na pomoč. Milo se je oglasil zvon iz bližnje cerkvice, a vojaki, ki so ravno takrat bivali v vási, tróbili so, da je bilo gróza vse to slišati. Ljudjé se hitro zberó in hité gasít, a bilo je žalibog užé prepozno, kajti ogenj je bil užé vpepelil hišo z vsem, kar je bilo notri!

Na véčer se vrnejo Mirkova mati iz mesta domóv. Milo je jokala uboga žena, vidéč, kaj se je zgodilo v tem, ko je nij bilo domá. Sirota zdaj nij znala, kam bi položila svojo glavo. Tudi malopridni Mirko, ki je bil vse te nesreče kriv, jokal je in obžaloval svojo nemarnost; a bilo je prepozno!

Ljubi otroci! Z ognjem bodite varni in ne igrajte se nikoli z užigalnimi klinčki, da se vam kaj tacega ne primeri, kakor malopridnemu Mirku.

J. Libijanski.

Zvita gospodinja.

Gospodinji je bilo platno ukradeno. Uganjevala je na vse strani, kdo bi bil to storil, a naposled pride do tega, da jej platna nihče drugi nij vzal, nego jeden domačih ljudí. Malo se jej je užé dozdevalo, kdo bi bil tat v hiši, a ker nij imela nobenih prič, zato tudi nij mogla nikogar naravnost obdolžiti tatvine. Zdaj jej pade nekaj na um; z zvijačo sklene poiskati tatú. Dobro vedóč, da so njene dekle polne vraž, pokliče je skupaj in je nagovori ovako: „poslušajte, kaj vam povem! Te dni mi je ukradeno platno; a tega nihče drug nij mogel storiti, nego jedna izmed vas. Ker pa ne želim nobene razžaliti in tudi ne po krivem obdolžiti, sklenila sem tatico drugače poiskati. Moder mož mi je dal več jednako dolgih slamíc; vsakej izmed vas dam po jedno tako slamico. Te slamice imejte do jutri, a jutri zjutraj mi je pokažite. Imajo namreč to prečudno lastnost, da v tátovih rokah po noči rastejo in se podaljšajo.“ — To rekši dá gospodinja vsakej dekli po jedno slamico. Drugega jutra se izide, kar je zvita gospodinja od babjevernih dekel pričakovala. — Ko namreč dekle vsaka svojo slamico pokažejo, bile so vse jednako dolge, izvzemši jedno samo, ki je bila mnogo krajša od drugih.

Dekla, ki je platno ukradla, bojéč se, da je ne bi slamica izdala, pri-krajšala jo je sama, in tako se je vjela v zádrigo, ki jej je bila nastavljena. Tat se večkrat sam izdá.

Gospodinja Rêzka.

Ivána, čakaj málo;
Kaj tám kaj délaš tí?
Neródna žlico lížeš,
To snážen pòsel nij!

Moj Lòvrenček, tvoj brátec,
Drugačen je dečák;
On smétano si meša,
Kot kákšen stár možák.

Nikóli ne pritákne
Pokrite se jedí,
Nj slad . . . Zeló me róka
Od délanja boli.

Zatòrej si zaslúžil
Tropinj maslénih je,
Da ž njimi okoristi
Na prágu drévi se.

Rudéčka, dober večer!
Kaj v mé rogé molíš?
Napasla si se v lázu,
A zdaj si v hlev želíš.

Ne klóči jezna, kokla!
Na grédi spat pojdi;
Nad piščeta preljúba
Perúti razgeni!

Kaj meni preubógej
Skrbí se nakopá,
Če matere nij dráge,
Očeta nij domá!

Oh, védela bi rada,
Kakó bi šle stvari,
Da Rezka jaz bi módra
Ne bila njíju hčí?

Lujisa Pesjakova.

Denès je opravila,
Da kam z glavó ne vém;
Pol urice počíti
Ne môrem i ne smém.

V metilnici zdaj métem;
To delo nij lehkó —
A présno maslo hòčem
Da se stvorí lepó.

Na grobu.

Dete.

„Zakaj, o mati moja mila,
Solzi se žalno vam okó?
Zakaj solzica vam kanila
Na trdo, hladno je zemljó?

Ne zakrivajte, ljuba mati,
Kaj rahlo srce vam teží;
Nehájte vendar žalovati,
Ker tuga vaša me boli.“

Mati.

„O milo, drago dete moje,
Ti ljubček mojega srcá!
Veselo je življenje tvoje,
Bridkosti hudih ne pozná.

Nesreča tebi nij nobena
Mirú kalila mladih let;
Ne umeš besedi poména:
Da solz dolina ves je svet.

Nij znano ti še, roža mlada,
Kakó se zove ta-le kraj;
Veselje tvoje je livada,
Cvetoči travniki in gaj.

Ko zrem v obličje tvoje jasno,
Ki radostno se mi smehljá;
Ko gledam tebe, dete krasno,
Zbudi bolést se maternjá.

Pogláj leseni križec mali,
Pod njim ti spava bratec tvoj;
V srcé nocój me hudo žali
Njegovih dni premajhni broj.

Skakljalo dete je veselo,
Cvetič dajal mu cvétni vrt; —
V pomládi rajskej ko cvetelo,
Odžela ga je bela smrt.

Zastónj pošiljam med mrličé
Otroku mati klic solzán; —
Ko angelj k sodbi vse pokličé,
Me ž njim bo združil sodnji dan. —

O bodi pridno, zlato dete,
Ti biser si jedini moj; —
Na nebu zvezdice pripete
Oznanjajo naj dom ti tvoj.“ —

Franjo Krek.

V vartsvo izročeno blagó.

Oče Primož je bil pobožen, užé priletan kmet. Imel je zeló bogaboječo ženo in dva sinova, ki sta bila njegovo največje veselje in podpora v sivej starosti. Necega dné odpotuje v daljni kraj, da obiše svoje soródnike. V tem, da ga nij bilo domá, razsajala je v njegovem kraju zeló huda kužna bolezen. Obá njegova sinova, čvrsta in zdrava, umna in bogaboječa, izbolela sta na tej bolezni in naglo umrla istega dne, ko se oče domóv povrne. Mati dene obá mrliča v stransko sobo in ju pogrne z belo odejo. Zvečer pride stari Primož domóv. „Kje sta sinova?“ bilo je njegovo prvo vprašanje, ko prijazno pozdravi svojo dobro ženo. „Ali sta iz dóma? Pokličí ju, da ju pozdravim in blagoslovim!“ — „Nijsta daleč iz hiše,“ odgovori žena in mu prinese večerjo na mizo. Primož je bil nocój dobre volje; ves čas je pripovedoval ženi, kako dobro je bil sprejet od svojih soródnikov, katerih užé dalj časa nij bil obiskal. Ko se po večerji v gorečej molitvi zahvali dobremu Bogu za vse, kar mu je dal uživati čez dan, stopi žena k njemu, rekoč: „ljubi moj Primož! dovoli mi, da te nekaj vprašam.“ — „To smeš, kadar koli se ti poljubi,“ odgovori mož. — „Glej,“ nadaljuje žena, „pred nekaj dnevi mi je izročil imeniten gospod najdražje blagó v varstvo in zdaj hoče imeti to blagó zopet nazaj. Kaj praviš, ali mu ga dam?“ — „I preljuba žena, ne umejem te, kako govoriš danes. Ali ne veš, da to nij naša svojina, kar nam kdo izroči v varstvo, ter je treba lastniku izročeno blagó nazaj dati, kadar ga zahteva?“ — „To dobro vem, dragi moj Primož, a hotela sem vendar še poprej tebe vprašati o tem.“ To rekši, prime moža za roko, pelje ga v stransko sobo in odgrne mrliča. — „O Bog!“ zavpije oče ves iz sebe, „to sta moja dobra sinova — — moje jedíno veselje in tolažba na stare dni! Z veliko skrbjo in težavo sem ju na noge spravil in njíju odgoja mi je bila vedno prva skrb. In sinova sta mi bila tudi hvaležna; povračevala sta mi moj trud z zvestobo in ljubeznijo.“ — Mati zagrne svoj obraz v zastor in joka. Naposled prime moža za roko, prijazno govoréč: „ljubi Primož, ali nijsi ravno poprej rekel, da v varstvo izročeno blagó je treba lastniku vrniti, kadar ga zahteva od nas? Glej, Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor se je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Imé Gospodovo bodi češčeno!“ — — „Ime Gospodovo bodi češčeno!“ pritrdi stari Primož ter objame plakajočo ženo, žalostno mater umrlih otrok.

Blagor otrokom, ki imajo pobožno mater, in možu, ki ima bogaboječo in plemenito ženo. Ona je najdražji biser v hiši. Kadar treba, govori z modrostjo ter nema družega na jeziku nego blažene nauke in tolažilne besede v vseh nadlogah človeškega življenja.

P.

Arijon.

(Zgodovinska pripovedka.)

Najslavnejših in najodličnejših pevcev in citrarjev v starej Greciji je bil Metimnejec Aríjon, katerega je vladar Perijander poklical na svoj dvor v mesto Korint. Ondu je preživel mnoga leta zelo spoštovan od kralja in naroda. Kar se ga polasti želja, da gre in obiše kraje, ki so izvori vse umetelnosti in petja. Podá se torej v mesto Tarent v južnej Italiji, kder si res pripoje veliko slavo in bogastvo. Hotéč se zopet povrniti v domačijo, odpluje na nekej ladiji iz Italije domóv.

Ko je Arijonova ladija prispela na visoko morje, sklenejo mornarji, hrepenéč po njegovem premoženji, pahnití ga v morje in sí njegovo ímovíno razdeliti med seboj. Ta svoj naklep so mu tudi razodeli in zamán jim je Arijon ponujal vse svoje imetje, da bi mu le njegovo borno življenje pustili. Hudobneži niso marali njegovih prošenj, Ukažejo mu, da naj skoči v morje. Ali Arijon si ipak izprosi milost, da sme v krasnej obleki opravljen pred svojo smrtjo še jedenkrat zapeti in svoje petje spremljati na citrah. Mornarji mu to nedolžno veselje radi dovolijo, užé zaradi tega, ker so bili radovedni, kako je sloveči pevec očaroval s svojim petjem ves tedanji svet. Zavít v najlepšo in dragoceno, z zlatom prešito haljo, vstopi se Arijon na barkin rób in v tem hipu zadoné njegovi rajski glasovi v sinji zrak. Nij se še izgubil zadnji ódmév nebeške melodije, da se slavni umételjnik zavíhtí in skoči v vodo! — A glej čudo! Jedva ga je objel morski val, ko se pod njim dvigne iz vode delfin, ribi podobna sesavka, ki ga na svojem hrbtu kakor blisek nese tjá do Tenarskega nósa. Popolnem zdrav stopi Arijon tukaj zopet na domača tla in hití v Korint, kder svojemu mogočnemu pokrovitelju Perijandru pové vso svojo dogodbo. Ako tudi se je to vladarju skoraj nemogoče dozdevalo, ipak mu odkáže stanovališče v svojej palači ter ukáže pozvedovati po malopridnih mornarjih. Kmalu so pripluli tudi ti do Korinta. Perijander jih dá takój poklicati k sébi. Povpraša jih po slovečem pevcu Arijonu. „Slavni pevec Arijon je bil v Tarentu, v največjej sreči in slavi, ko smo mi od ondot odjadrali,“ odgovoré hudobneži.

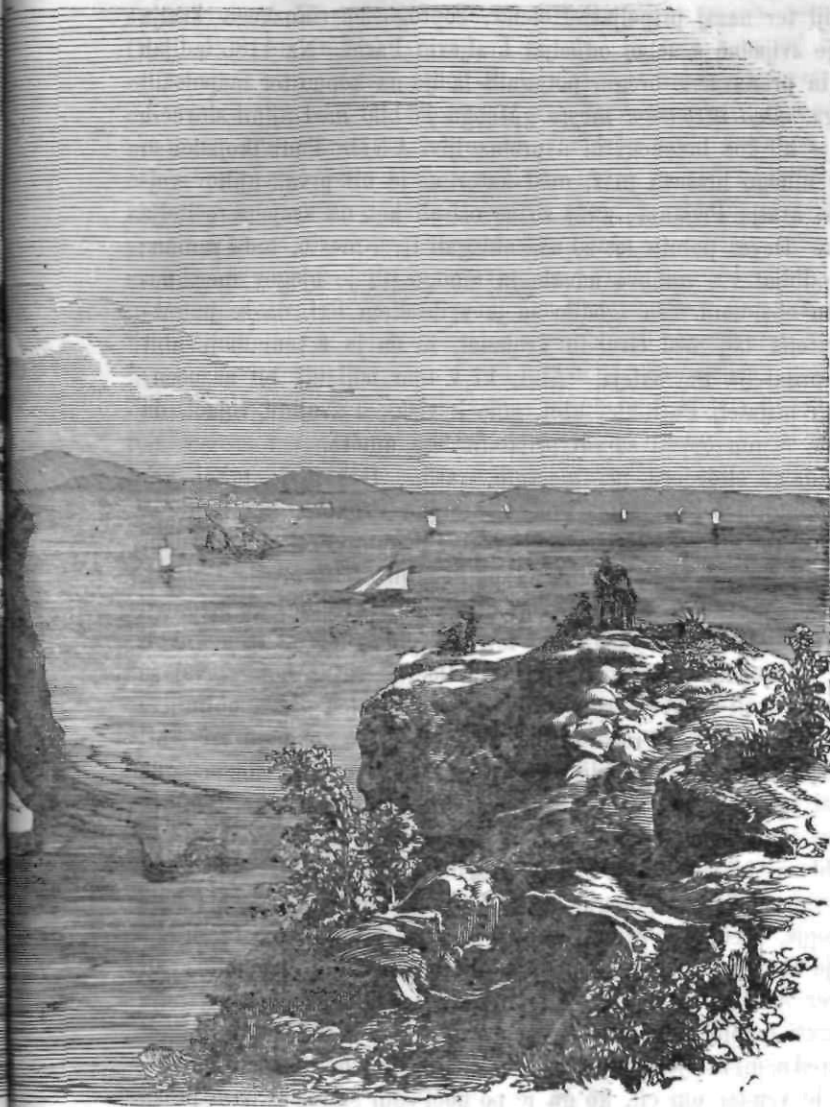
Pri tej priči stopi Arijon v sobo pred nje, oblečen v tisto prezalo haljo in s citrami v roci — prav tako kakor so ga bili videli, predno je bil skočil v morje. Strah jih poprime in niso si več upali tajiti svojega zločina. Perijander je hotel hudobneže obsoditi na smrt, ali Arijon jim je izprosil manj hudo kazen, pregnanstvo iz domovine grške.

Ta zgodovinska pripovedka, — ako tudi nij vsa resnična — hrani v sebi zlati nauk, da se hudobija vselej prej ali pozneje sama kaznuje.

V. Erácén.

Devín (Dui-no) se imenuje beli grad, ki se v tržaškem Primorji visoko nad sinjem morjem veličastno dviga v oblake. Tagrad je sozidal v 15 stoletji grof Valse, ki je od avstrijskih vojvodov prejel ves Kras; a pozneje so ga izlepšali in povekšali grofje Thurn. Ne daleč od imenovanega grada se vidijo razvaline starega Devína, ki je bil svojina neke imenitne in zelo zaslužne rodbine. Še dandanes se vidijo v Devinskem gradu krasne slikarije iz ónih starodavnih časov. Tu vidiš še zidovja iz srednjega veka, podzemeljske hodnike, cerkvico z nekdanjo bólnico Servitov i. t. d. V Devinskem gradu je prebival 1660. l. na svojem potovanji v Trst cesar Leopold. Bil je v tem kraji tudi samostan Servitov, katerih red je tukaj nehal 1783. leta. V cerkvici vidiš prekrasno sliko sv. Ivana, katero je naslikala kneginja Hohenlohe iz rodovine grofov Thurnov. — Razgled z Devinskega grada je posebno krasen. Odtod vidiš ogromno morsko širino, na katerej se zibljejo bele ladije in majhni čolnički, vidiš daljne planine, prelepa goriška brda in holmce naše Istre, tržaški zalív, furlanske ravnine, Oglej i. t. d. A kadar je nebo jasno, vidiš še celó prekrasne Benetke. — Dandanes je vas Devín majhena luka z mitnico,

ki šteje kakih 300 prebivalcev. V okolici se pridela po ravnem in po brdih obilo dobrega vina. Na morskih obalah pa stojé lepo zelene oljke, rastejo sladke smokve in poganja lavorjevo grmovje. O poletnem času je tu zelo huda vročina, a po zimi brije strašna burja, ki posebno v Devinskej okolici hudo razsaja. V Devínu je bil za kaplana celih pet let naš vrli domorodec, slovenski pisatelj in pesnik Matevž Hladnik. A letos na dan 6. septembra je ondu umrl za dušni blagor svojih ovčic zelo vneti du-

hovni pastir gosp. dekan mons. Stepan Dolijak. Malo ne vsi slovenski časopisi so omenili smrt tega obče spoštovanega in rodoljubnega duhovnega pastirja.

Blizu vasice Devina dere na podnožji Krasa iz 7 skalnatih lukenj sloveča reka Timav, katero imenuje ondoto ljudstvo dandanes štivansko t. j. šentivansko vodo. Pravijo, da so ob tej reki stari Veneti čestili svojo boginjo Devano (Artemis). Ta reka ima komaj 950 metrov dolg tek, a vendar nosi od izliva do vira male morske ladije. To reko je poznal užé sloveči latinski pesnik Virgilij, ki je bil rojen leta 70 pred Kristuvim rojstvom.

Hektorjev boj z Ahilom.

Kacih najjst sto let pred Kristovim rojstvom se je zgodilo, da so se zbrali Grci na vojno, hotéč, si osvojiti utrjeno mesto Trojo, ležeče blizu morsklega brega v malej Aziji ter nazaj pripeljati Heleno, soprogo špartanskega kralja Menelaja, katero je zvijačno s seboj odpeljal kraljevič Parid. Na 1186 ladijah so prepluli morje in pristavši k bregu, potegnili ladije na kopno ter razpoložili tabor okoli velicega, silno utrjenega mesta. Mnogo je bilo med njimi slovečih junakov, ali vsem je bil kos brzonogi in nepremagljivi Ahil. Tudi Trojanci so imeli med svojimi mnogo hrabrih mož, med katerimi je bil prvak njihov vojvoda Hektor, sin kralja Prijama; nanj so se ozirali kot na svojega rešitelja kralj in vsa občina. Devet polnih let so užé oblegali Grci mesto, toda zamán; Hektor je krepko odbijal vse njihove navale in mnogo jih je njegov meč posekal pred mestnim obzidjem. In zgodilo se je v desetem leti, da se je razvnel še mnogo krutejši boj med Grci in Trojanci, in da je v tem boji ubil Hektor Ahilovega prijatelja Patrokleja. Ahil, ki v tem boji nij bil nazočen, začuvši, da je dragi prijatelj Patroklej ubit, šine k višku s svojimi vojaci, da poseče Hektorja ter se mu osvété zaradi prijateljevega umóra.

Ugleda ga samega stoječega pri mestnih vratih. Hektor je takój pripravljen sprijeti se ž njim ter ne sluša prošenj starega Prijama, kateremu je Ahil užé mnogo sinov spravil z svetá. Da-si je Hektor pogumno čakal zopernika, vendar se ga je zbal, ko se mu je ta brzih korakov in z bliščečim orožjem bližal. Spustil se je v tek, da bi ušel strašnemu pogledu sovražnikovemu. A brzonogi Ahil ga preganja, kakor preganja razdraženi lev svoj plén; trikrat tečeta okoli Trojinega obzidja; tu konečno obstane Hektor, odločivši se za boj. „Naj se konča najin boj kakor koli hoče — reče svojemu preganjalcu — a obljubiva si samo to, da se zmagovalec ne roga telesu ubitega.“ Na to odgovóri Ahil zaničljivo: „nikacega dogovora ne bodi med nama, vsaj se volk ne poganja z jagnjetom!“ rekši zatoči ostro kopje v Hektorja. Brzo ugane Hektor Ahilovo nakano, pripogne se in kopje letí preko njega. „Zmotil si se,“ zavriskne, „in zdaj se ti brani, blazni klepetec!“ To rekši zažene kopje v Ahila, ali orožje je odskočilo od kovanega štíta. Potegne meč, da bi se od blizu bojeval; toda Ahil brzo dvigne kopje, predere ž njim Hektorjevo grlo in nij ga več branitelja Troje. Umirajoč je še prosil zmagovalca, naj bi mu ne oskrnil trupla; ali zamán je prosil, ker Ahil je bil grozno izjarjen zaradi izgube svojega prijatelja Patrokla in privezavši truplo Hektorjevo k svojemu vozu, vlačil ga je trikrat okoli mesta Troje pred očmi žalujočega Prijama in Hektorjeve soproge Andromaha.

Naposled se je vendar omečil, ko ga je po noči sam stavec Prijam prosil za sinovo teló, podavši mu lepe novce na izméno. Tako je dal Trojancem mrtvega Hektorja, da bi ga oplakávali in potlej, kakor je bilo običajno, spalili truplo.

V.

Na pokopališči.

Danes so vsi svetniki! —

Idiva, ljubo dete, malo vèn iz mestnega hrupa, tjà, na óni tihi kraj, kjer v krilu matere zemlje počivajo telesni ostanki ubogih zemljanov! Óni, ki so bili pred nami v tej solznej dolini, óni, katere zdaj krije črna prst — óni nas danes vabijo k sebi, da na njihovih gomilah obhajamo njihov spomin. Ne

opustimo njihovega milega klica in podajmo se danes k njim, ker danes ali jutri klicali bomo morda tudi mi: „oh, ne pozabite nas!“ — Torej, ljubo moje dete, bodi mi zvest spremljevalec in idiva tjà na pokopališče! A daleč imava še do grobov. Da nama hitreje mine čas, ogledva se med potjo malo po prirodi. Glej, zdaj užé umira narava! V pomladi je bila v polnej krasoti, in človek se je topil v popolnem veselji. A zdaj, — kaka izprememba! Oropana je narava vse krasote, in človekovo srce vsega veselja. Jesenski boj z zimo je pri kraji. Užé razpošilja zmagovalna vladarica svoje poslance, da jej po njenem okusu pripravijo novo kraljestvo. Mnogo se je užé izpremenilo. Mili ptički, ki nam so v veselej pomladi vedrili obraz in oblaževali srcé, čutili so hudo zimo in šli so si iskat nove gorkejšé domovine. Glej, ravno tam gori okoli zvonika se zbirajo domače lastovke, da v velikih tropah skupaj odrinejo čez gore in doline, čez mesta in dežele, reke in širno morje v gorkejšé kraje. Nemajo nobenega vodnika, in vendar ne zajdejo na dolgem popotovanji. In koliko bodo vidile in skusile na tem daljnem potu! Tudi ti, prijateljček moj, rad bi plaval z njimi v daljavo, da bi videl na tem popotovanji bogata mesta, čudeže človeških rok, vzorne kraje, da bi gledal — o grôza! — óne kraje, ki so politi z našo krvjo, bratovsko krvjó! Hrepenenje, neutéšno hrepenenje spojeno z bridko otožnostjo se ti vzbuja v nedolžnem srci, ljubo moje dete! A tako je bilo, tako je — in drugače bode! Tedaj z Bogom, mili, veseli gosti! Bodite srečni na dolgem popotovanji, in ljuba pomlad naj vas zopet zdrave nazaj prinese in z vami tudi veselih poročil iz daljnih južnih krajev.

Na izmaku preljube jeséni so umrle tudi nežne cvetice, le tú in tam stoji še katera osamljena, ter čaka, da tudi njo poseče meč ostre zime. Veter grozovito gospodari. Neusmiljeno podí po nebesnem oboku sem ter tjà sive oblake, ki nam zdaj pa zdaj zakrivajo milo rumeno solnce in njegove blagodejne žarke. A tudi nižje sega njegova moč: drevju jemlje kinč in lepôto, da bode kmału stalo prazno in golo. Zima se užé približuje v svojej mrzlej, belej obleki. Ona je podoba naše starosti in smrti. Kadar bomo stari, pokrili bodo lasci beli kakor sneg našo glavo in po malem bodo izpadali, kakor listje z drevja. Truplo naše bo lezlo k zemlji, umrlo bo in pokopali ga bodo v hladno, črno zemljo na pokopališči, kamor sva ravno zdaj tudi dospela.

Staro in mlado se gnjete užé pred vhodom pokopališča. Nekateri se užé vračajo in vsem se vidi na obrazu, da se jim je globoka otožnost vlegla na dušo, bivšim na njivi mrtvaških glav. — Zdaj sva na pokopališči. Idiva najpred na to stran, kjer naju ljudjé ne bodo motili v najinem premišljevanji. Glej, kako je tú vse samotno! — le tu in tam brlí žalostno kaka lučica! Kako to? Glej, tú počivajo óni, katerim nij bilo v življenji odmerjeno bogastvo niti visoki stan, nego boriti se jim je bilo z bédó, britko bédó, in v potu obraza so si morali služiti vsakdanjega kruha. Zaničevani so bili na tem svetu in glej, tudi po smrti gre človek nekako zaničljivo mimo njihovih grobov. Tako je, ljubi moj, dandenes človeštvo gnjilo in puhlo! Vzdihníva saj midva k nebu za duše teh siromakov! — — Idiva dalje mimo gomil — zapuščenih — — né! — tam v kotu ne saméva grob! V njegovem znožji klečí deklica; z rokama si zakriva obraz, bridke solzé se jej udirajo iz očí, — obleko ima *bornó in pogostni vzdihí značijo njeno notranjo bolést. Brž ko ne, da jej počiva pod zemljo drago truplo, truplo mile mamice!* — To je žalost, ljubo dete!

Je-li kje večja nesreča na zemlji za maloletnega človeka? — In Bog zna, je-li ne trohne ne daleč materinega groba tudi kosti blagega očeta? Tak otrok je največja sirota na svetu! Grenka, mladostna leta so takim sirotam odmerjena; najskrbnejša varuhinja, naj ljubeznivejša oskrbnica jim izgine s poveršja zemlje, in nedolžni ubožček je izpostavljen hudobnemu svetu, da joka užé v mladosti — v času rajskega veselja. — In taka sirota, dete moje, gotovo je tudi ona deklica tam! Kakó pa tudi ihtí; nikakor se jij ne dá ločiti od ljubljene groba — tú se kaže prava otročja ljubezen. A njena mati biva zdaj nad zvezdami in prosi za blagor svoje sirotice. — Stopiva tjà k bornej deklici in prašajva jo, kaj jej grení detinska leta. Ravno sva jo vzbudila iz žalostnega premišljevanja, — kako plašno se je ozrla! Na najino vprašanje odgovarja, da jej je zlobna smrt vzela stariše, da tu v tem konci ležijo mati, a tam v drugem konci oče. Gorke solzé jo oblivajo pri odgovoru, srčna žalost jo je zmagala. Podajva jej kak majhen dar! — Kakó hvaležno ga je sprejela! „Tisočera hvala“ govori iz njenih rosnih oči. Idiva dalje od tega žalostnega kraja!

Zdaj sva prišla užé bolj med ljudstvo. Vso najino pozornost obrača ná-se krasen kamenít spominek, dvigajoč se nad dragoceno plôčo. Če stopiva bliže, čitava na kamenenej plôči, da pod njo spí smrtno spanje imeniten bogatáš, ki je imel v življenji vsega v obilnosti, ki ga je vse častilo in se mu vse priklanalo. — A kako to, da stoji nad njegovim truplom golo kamenje in da ga nij venca na njegovej gomili? Lehkodušno gredó ljudje memo njegovega groba — a ne rekel bi dosti, da je med njimi mnogo takih, ki so po njem obogateli, a zdaj se niti ne zmenijo zanj. — Vidiš, ljubo dete, to je nehvaležnost sveta! In ti, o človek, ki trohniš v črnej zemlji, kaj ti zdaj koristijo kupi zlatá, kaj ti koristi tvoje obilo premoženje, za katero si se trudil noč in dan? Kaj žanješ? Odgovor žalosten: nehvaležnost! Óni, katerim si zapustil vse svoje imetje, óni še niti ne mislijo na to, kje da je sled njihovega dobrotnika, kateremu je zdaj odločena, kakor najubožnišemu prosjaku — hišica mala! — — — Glej, ljubo dete, taka je osoda našemu bitju! Človek, krona vsega stvarjenja — postane kupček prahú — vsa njegova prizadevanja so ničevna — le dobra dejanja živijo ž njim, ter je ponese s seboj v večnost! —

Zdaj sva prišla v veliko gnječo ljudi, ki radovedno gledajo tjà na óni kraj. Kaj je tam, da jih tako mika? Gomile so, polne lepih vencev, malo ne ovite v samo cvetje! Kaj je neki v teh gomilah? Ali morda kaj družega kakor v ónih, ki sva je užé obhodila! Né, ljubo dete, ravno takó: pod venci in pod cvetjem je — prah in pepel, ostudna črvjád! Glej! to je podoba človeka — hinavca! Žalostna primera — a vendar resnična! Jednak ovenčanemu grobu je hinavec, lizún: njegova vnajnost je lepa, sladko je njegovo govorjenje — a srce mu je črno, njegovo srce hrani strup, ki te ukončá o prvej prilíki! Tak človek, ljubi moj, roža je, za katero stoji strupeni gad skrit! Ogibaj se takih gob, ki so od zunaj lepo pikaste, a od znotraj ostudne, strupeno črne! Zapustiva tudi ta prežalostni kraj pokopališča in idiva dalje!

Videla sva do zdaj vsakovrstne grobove — postojva še malo pri tem, ki je tako majhen, in krije brž ko ne truplo kakega otroka! O blagor mu, ki zdaj gleda v sredini nebeskih krilatcev iz višin na nas tužne zemljane! Blagor mu, trikrat blagor! — On še nij okusil grenke pijače življenja — in vzdignil se je v svojej nedolžnosti med angeljce! Ali se ti solzí okó, potrpežljivi.

spremljevalček? Res, človeku se v duši izbudi tuga, ko se prepriča na tem kraju, kako ubožno je naše življenje, kako nestalno naše bitje. O dete moje! ob enem pa nam ta kraj daje sladko upanje, da so to duri, skozi katere bomo šli tudi mi v boljšo domovino, obljubljeno deželo! — —

Zdajci so se nama vstavile nogé pred spominkom, sicer ubožnim, a napis nama kaže, da krije blago truplo, prezgodaj umrlo! Tú počiva mož, ki je žrtvoval vse svoje moči, vse svoje življenje za svoj národ! Veličestno se sveti njegovo imé v povestnici našega národa. Peval je krasne pesni svojemu národu, bil mu je zvest boritelj, posnemanja vreden za vse svetinje svojega rodú do hladnega groba. Kako drag je bil ta mož svojim rojakom v življenji, kako draga so nam potomcem njegova dela, njegova prizadevanja, ki so obrodila užé mnogo mnogo sadú, — svedočijo premnogi venci, katere so mu poklonili njegovi hvaležni rojaki in prijatelji. In tudi živeló bode njegovo imé v srcih potomcev! Živí naj njegov spomin na veke in Bog mu daj mnogo čvrstih naslednikov! Lehka mu zemljica! — —

Ne vedóč kakó, ljubo dete, dospela sva zopet do vrat, pri katerih sva prišla, in tako sva končala svoj obhod na grobéh. Glej, užé se večerni hlad vlega na utrujeno zemljo in skoraj sama sva ostala na tem skrivnostnem kraju. Obhodila sva ga, gledala, čutila in razumela sva ga. Čitala sva iz skrivnostne knjige in si napojila duha s svetimi resnicami. Končala sva svojo nalogo in sladko bodeva počivala! O, da bi tudi dobro in vestno izvršila nalogo življenja, ter z veseljem in zadovoljnostjo se vlegla k spanju v tiho gomilo, kjer bodeva čakala novega, lepšega dneva, ki nama bode oustran zazoril in sijal — na véke! —

Daniyel Majarón.

J e s e n.

V jeseni je ovočje zrelo. Po drevji visé rudeča jabolka, rumene hruške, višnjave slive in češplje. Na trtah je vse polno sočnatega grozdja. S polja in z njiv pospravljamo zelje, korun (krompir) in druge pridelke, da imamo po zimi kaj jésti. Kmetovalec orje in seje ozimíno. Dnevi bívajo krajši, noči daljše. Solnce ne sije več tako gorško, kakor po leti; zrak biva hladnejši. Lastovke in mnogo drugih ptičev nas zapušča, ker se odpravljajo v gorkejšé kraje. Listje na drevji se rudeči in rumení ter izpada počasi.

Bolni otrok.

Bolni otrok mora mnogo bolečin pretrpeti; zato je žalosten in ne ljubi se mu smijati. Često joka in toži o bolečinah. Ne more jésti, niti skakati niti igrati. Tudi spati ne more. Roditeljem, bratom in sestram se smili. Tolažijo ga, strežejo mu, ter prav prijazno ravnaajo ž njim. Bolni otrok mora piti grenka zdravila, ako mu je do tega, da zopet ozdravi in se raduje svojega mladega življenja.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Grobár.

Kako veselo je v krasnem poletji! Vse živi, vse se giblje, vse se veseli in slavi svojega stvarnika, ki tudi jezik najmanjše živalce umeje. Po zraku letajo velike in male ptice, a razven teh še neštivilnoroji hroščev, metuljev, komarjev, muh in množina

mnogovrstnih žuželk, ki veselo plešejo v pisanih rojih po rastlinah in med rastlinami. Kača, kuščer, miš, krt in — kdo bi vse naštel — trudi in muči se za vsakdanji kruhek. Vse gomazi in veselo skače, ter niti ne misli nato, kje ga čaka zadnji trenotek njegovega veselega življenja. In koliko se jih vendar preseli vsaki dan s tega svetá, brez da bi kdo žaloval za njimi. Naglo se izgubé, kakor da bi jih nikdar ne bilo na svetu. Nu, ako se užé nekateri prijatelji in znanci za umrlega tovariša tako malo brigajo, da še vedeti nečejo o njem, najdejo se pa vendar v prirodi še usmiljena sreca, ki imajo to posebno skrb, da mrličé pokopavajo. Te plemenite stvarce božje so žuželke, ki je imenujemo grobárje (*Necróphorus Vespillo*). Te živalce so navadno po 20 milimetrov dolgi, črni hrošči z dvema pomarančastima pasoma na pokrovkah. Zadnje noge imajo močnej in široke. Kadar najdejo kje kako mrhovino, ogledajo jo najpred od vseh strani, in če vidijo, da je ne mogó pokopati, ker jih je premajhno število, poiščejo si hitro več pomočnikov. Ako je zemlja, na katerej mrhovina leži, trda in kamenita, potlej se vsa družina vpré vanjo, da jo prenese na mehka tla. Zdaj se pripravijo grobarji na svoje delo. Vsi začnó zemljo hitro kopati in ruvati izpod mrhovine. Ko zemljo izmečejo, leži mrhovina v jami. Potlej jo od zgoraj vso z zemljo zakrijejo in kmalu nij več o mrtvej živali ne duha ne sluha.

Kdor te živalce gleda pri njihovem delu, ter vidi, kako se dan in noč trudijo, nehoté se mora vprašati, čemu jim je to delo? Kaj je priganja k temu? Glejte, otroci, to je očina in materina ljubezen, skrb za otroke in njih prihodnost je priganja k temu težavnemu delu. Ko je namreč mrhovina zakopana, potlej gre samica pod zemljo in leže v zakopano žival svoja jajčica.

Za nekaj dni se iz teh drobnih jajčic izležejo črvički, ki imajo takój pri roki dovolj živeža. Ko črvički dorastejo, gredó globokeje v zemljo ter se tam pretvorijo v ličinke, iz katerih se pozneje razvijó grobarji.

Glejte, kaj ne stori ljubezen starišev za svoje otroke!

— 6.

G o l o b.

Najljubeznivejša stvarca izmed vseh, kar jih je pokritih s perjem, kar jih ima gibčne peroti, brez dvombe je golob.

Golob je ljubeznjiva, krotka in lepa ptica, — nežna in nedolžna, polna mile ljubezni, in kakor so užé stari ménili, brez žolča. Vse njegovo bitje in življenje je miroljubno, priprosto in nedolžno. Golob je človeku privržen, a vendar prost in svóboden. Njegovo perje je gladko, večkrat svetlo in izpreminjajoče se na solnci. — Vse njegovo kretanje je prijetno in veselo bodi si v letanji, bodi si v tekanji po ravnih tléh. V njegovej obleki zapazimo veliko različnost in mnogovrstnost. Ta ima nežno čepico, drugi pečico, tretji zopet čedno ovrátnico; ta gruli, drugi dromljá, a tretji mu goni in brusi koló. Kako čedno stopajo in tapljájo ondu male nežne nógice po belem pesku, kako se jim radovedno žari rudečkasto oko! Potem pa zletijo gibčno in lahko na tak kraj strehe, kamor je uprlo jutranje solnce svoje zórne rujne žarke. — In tu se kljunčkajo, grlijo in igrajo se, ter si na vsakovrsten način delajo kratek čas.

Lepo in hitro je letanje golobovo; letí najhitreje med vsemi pticami in to je jedina njegova varnost, da more uíti kregulju. Kadar se suče ta roparska ptica visoko nad dvorom, kjer se izprehaja kuretina, tako visoko še, da jo komaj zapazi človeško oko, užé jo je zapazil golob, in ako mu nij mo-goče skriti se, tedaj se dvigne cela jata v kolobaru k višku. Hitreje in vedno hitreje vertí in suče se gosti kolobar, da premoti roparja, ki se spustí naravnost navzdol, pa ker mu je užé vid in letanje negotovo, izgreší svoj plén. Poskusi še drugič, ponóvi še tretjič, pa vse zamán, in ne ostaja mu družega, nego to, da se osramočen pobere in izgubi. Časih, to se zná, da je tudi izid drugačen, namreč krvav.

Preračunjeno je, da preletí golob v desetih minutah tri ure daleč. Zaradi te lastnosti je bil golob užé v starih časih pismonoša, t. j. po golobih so pošiljali pisma in poročila v dalnje kraje, ko še nij bilo take zveze med oddaljenimi kraji, kakor jo imamo dandanes, ko je prepreženo vse s cestami in železnicami. — Nežno in skrbno ljubezen izkazuje golobica sosebnó svojim mladičem; vsako zrnce jim zmežča v svojej guši ali grbanci in je potem skrbno pita. Ko mladi golobček prvič izletí iz pristrešnega golobnjaka, obletava ga golobica z materinsko skrbljivostjo od vseh strani.

A često je golob tudi žrtev svoje ljubezni. Njegovo stanovanje se mu namreč tako priljubi, da prodan v daljne daljne kraje, zna si ga zopet poiskati. In ako nastane požar, tudi takrat ne zapusti svojega lesenega domovja. Človek res ne more brez notranjega srčnega usmiljenja gledati, kako se zaganjajo te zveste živalce skozi ognjene in dimne vrtince, ter obletavajo golobnjak, dokler jih slednjič v žrjavici in pepelu ne pokoplje plamen in požar.

Postovenil Sv. P . . . ar,

Razne stvari.

Skakalnica.

(Priobčila Irma Stegnarjeva.)

dra-	go-	lju-	kom	do-	je,	Dal	sem
sem	poz-	go-	di-	no	ta	mo-	ču-
me	nje	mi-	bil	Vnu-	bi	pe-	go
nim	Da	no,	dav-	e-	že	pri-	vi-
In	de	lje-	la,	bil	še	bla-	po-
je:	o-	dar	Ti-	ter	le	no	zve-
bo-	za	nu-	živ-	Naj	cem	kri-	pre-
zna-	Ka-	ha	ma-	la	to	stim	S sr-

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev rebusa v 10 „Vrtčevem“ listu.

I. Pod milim nebom se živina pase.

II. Četrtek in petek sta drug za drugim.

Preč. gospod J. K. v T. nam je poslal rešitev v verzih, ki se glasi ovako:

I.

„Pod milim nebom se živina pase“—
To rebusa je prvega pomén;

Uči pa nas, da se ne bojmo za-se,

Če pridni smo, da bomo gládu v plén.

Ker On, ki daje hrano stvarci slabi,

Otrok nas svojih tudi ne pozabi.

II.

„Četrtek,“ ko je mládež šole prosta
Da duh vedri in úri si spomin,

„In petek,“ žalovanja dan in posta,

Ko je na križi trpel božji sin,

„Sta drug za drugim“—to je v ganka druga,

Ki dé, da za veseljem hodi tuga. J. K.

Dalje so prav rešili oba rebusa:
Gg.: Jos. Levičnik, učit. v Železnikih; M. Rant, učitelj v Štiriji; Karol Korošec pri sv. Krištofu na Štírskem; Ivan Žetincev v Gorenjivasi; Ivan Jeglič, uč. pripravnik v Ljubljani; Alojzi Škoda na Zaplazu; Miha Bendičev iz Primskovega pri Kranji; Andrej Lavrencič, dijak v Postojni; Feliks Zavodnik,

dijak v Rudolfovem; Svojmír Šegula, dijak v Ptují; Valentin Cvek, dijak v Gorici; Jos. Jamár, dijak v Ljubljani in Henrik Več, učenec v Ljubljani. — Marija Papež na Jesenicah; Serafina in Žaneta Pirc v Tričí; Jedviga Kaligar, učit. soproga v Mokronogu; Amalija Martelanec, privatna učenka v Rojanu; Marija Borštnik, učenka v Šmaríji na Dolenjskem in Viljema Franko, učenka v Tolminu.

Slovstvene novice.

* Podučne povesti, spisal v laškem jeziku Francíšek Seave, poslovenil Štefan Kociančič. Tretji popravljeni natis. (S 6 podobami.) V Gorici. Natisnil in založil J. Paterlini. 1876. — Tako se imenuje lepa, 324 strani debela in 42 lepih pripovedí obsezajoča knjiga. Goriški deželni šolski svet je to knjigo priporočal v šolska darila. Nas zelo veseli, da se pomnožuje slovenska literatura posebno na takih knjigah, ki so pisane za našo preljubo slovensko mladino. Priporočamo torej to lepo novo knjigo v obilno nakupovanje vsem slovenskim rodoljubom in prijateljem. Knjiga stoji 80 kr. in se dobiva pri vseh slovenskih knjigarjih.

* Mileozvuk. Sbirka popievaka za mládež obojega spola. Uglasbio Ivan pl. Zajc. Svezak I. U Zagrebu 1876. 8° 57 str. Cena 35 kr.

Ta knjižica, ki je prišla v Zagrebu na svetlo, obsega 42 zelo mičnih napevov ali pesnic, med katerimi sta tudi dve slovenski. Da naši národní učitelji vidijo, kakšno blago ima knjižica v sebi, prinese jim denašnji „Vrtec“ dva napeva iz omenjene knjižice, namreč: „V gozdu“ in „Djak — junak.“ Tako lepe, v národnem duhu komponirane pesence za mladino so dobro došle tudi našim slovenskim učiteljem. Mi želimo samo to, da bi si je naročili vsi naši slovenski učitelji. Knjižica se dobiva pri vseh zagrebških knjigarjih, kakor tudi pri gosp. Lj. Varjačiču, učitelju v Zagrebu. S poštnino stoji knjižica 2 kr. več.

LISTNICA. Gg. S. Zorán v Lj.: Vašo mično pesenco prinesemo prihodnjič. — Fr. K. v Lj.: Le tako naprej; Vaše pesence niso slabe. — Sv. P. . . . v Lj.: Vaše naloge in obrazce za risanje smo prinesli užé v poprejšnjih „Vrtčevih“ listnikih.

Denšnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Tiskala Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.

1. V gozdu.

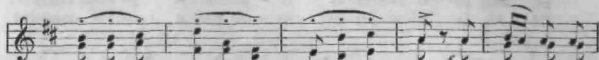
(L Leban.)

Vglasbil Iv. pl. Zajc.

Poco allegretto

1. Tja v goz-dek, tja v goz-dek sr - ce si že - li, po-
2. Pre - le-po tam v goz-du mi ptič-ce po - jó, in

svet-ne - ga vriš-ča tam v goz-de-ku ni! Po - to - ček po-
z dre-va na dre-vo ska - klja-jo pro - stó. Če vro-če je,

hlev-no po gozd-ku šu - mi in pi - sa - ne cvet-ke z vo-
vle-žem se v sen-co dre - vés, Ter hva - lim pe - vá-je O

di-co po - ji, in pi - sa - ne cvet-ke zvo - di-co po-
če-ta zna - bes, ter hva-lim pe - va - je O - če-ta z ne-

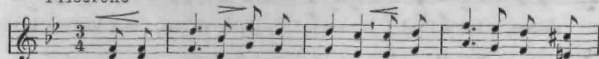

1. ji, in
bes, z ne - bes!

2. Slovo od lastovke.

Vglasbil Jos. L. Weiss.

Priserčno

1. Mer-zel ve-ter te-be že-ne Drob-na pti - či - ca od
2. Kol-ko - krat si ti zle - te-la V svo-je njež-no gnjez-di-
3. Zdaj boš za - pu-sti-la me-ne, Ah, kak ser-ce me bo-

nas, Ki iz li-pi-ce ze-le-ne Mi si pe-la kra-tek
 ce Tol-ko - krat si mi za-pe-la Mi-lo pe-sem v ser-či-
 li Mer-zel ve-ter te-be že-ne, Poj-di, kam te ve-se-

čaj. Vsa-ko jut-ro pti-čca mo-ja Zgo-daj si pre-pe-va-
 ce. Zdaj pa iz zvo-ni-ka li-ne Zad-njo pe-sem žver-go-
 li! Ah, da ni mi per-je da-no, Rad, o rad bi sprem-ljal

la, Vsa-ko noč je pe-sem tvo-ja slad-ko me za-zi-ba-la.
 liš, Ker čez hri-be in do-li-ne Top-lih kra-jev si že-liš.
 te A-li v léd-je za-ko-va-no Mo-je rev-no ser-ce je.

ritard.

3. Djak - junak.

(Ljud. Varjačič.)

Vglasbil Iv. pl. Zajc.

Moderato

Ja sam djak baš ju-nak, nit se bo-jim tu-či s ko-jim, ja sam djak
 baš ju - nak, konj dr-ve-ni, mač li-me-ni ko-nja ja-šem, ma-čem ma-šem
 konj dr-ve-ni, mač li-me-ni ko-nja ja-šem, ma-čem ma-šem, gla-ve
 sje-čem, ha! ha! ha! ha! ha! ha! gla-ve sje-čem, ha! ha! ha! ha!
 ha!